

بهبود الگوریتم ترکیبی (GA+LA) برای حل مساله تناظر گراف

مهدی رضاپور میرصالح   محمد رضا میبدی

آزمایشگاه سیستم‌های نرم افزاری
دانشکده مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات
دانشگاه صنعتی امیرکبیر
تهران - ایران
(mirsaleh, meybodi)@ce.aut.ac.ir

دو گراف G_1 و G_2 متناظر گفته می‌شود اگر یک نگاشت بین راس‌های G_1 و G_2 مشاهده شود بگونه‌ای که ساختار یال‌ها بوسیله G_2 این نگاشت حفظ شود. هرگاه چنین نگاشتی موجود باشد G_1 و G_2 متناظر گفته می‌شود. اگر بطور مثال G_2 شامل تعداد راس‌های بیشتری نسبت به G_1 باشد، بایستی یک تناظر زیر گراف از G_1 به G_2 جستجو شود. بدین معنا که یک زیر گراف S از G_2 به گونه‌ای پیدا کنیم که S متناظر باشد.

در بسیاری از کاربردها مقادیر زیادی از اغتشاش در توصیف ساختاری وجود دارد. این اغتشاش‌ها که باعث خرابی شی می‌شوند، یافتن یک تناظر بین گراف ورودی و گراف‌های موجود را غیر ممکن می‌سازد. از این‌رو انطباق غیر دقیق یا اصطلاحاً تناظر گراف با تصحیح خط، تنها راه حل مساله در این حالت است [۳]. یک روش برای حل مساله تناظر گراف استفاده از الگوریتم Backtracking می‌باشد که در بدترین حالت برای گراف با اندازه n نیاز به بررسی $O(n!)$ تناظر دارد [۱۶]. با در نظر گرفتن محدودیتهایی برای گراف می‌توان الگوریتم‌هایی با پیچیدگی چند جمله‌ای بدست آورد. بعنوان مثال، Luks و Hoffmann الگوریتمی با پیچیدگی چند جمله‌ای برای تناظر گراف‌های با ظرفیت محدود راهه دادند [۵]. برای گراف‌های سه ظرفیتی الگوریتم‌هایی با پیچیدگی $O(n^4)$ موجود می‌باشند. در [۱۵] الگوریتمی برای محاسبه تناظر گراف‌های مسطح ارائه شده است که پیچیدگی آن خطی نسبت به اندازه گراف می‌باشد. اگر چه از نقطه نظر تئوری این الگوریتم‌ها جالب هستند، اما بدلیل سریع‌تر کاربردی نیستند.

اتوماتاهای یادگیر و الگوریتم‌های ژنتیکی [۶]، هر دو ابزار جستجوی عمومی می‌باشند که برای حل بسیاری از مسائل مشکل از جمله افزار اشیاء [۱۳]، افزایش گراف [۲۰]، بهینه سازی صفحه کلید [۲۱] و پیدا کردن ساختار بهینه شبکه عصبی [۴] بکار برده شده است. در [۲۲] یک الگوریتم ترکیبی به نام (GA+LA) برای حل مساله تناظر گراف ارایه گردید. این الگوریتم از دو روش الگوریتم‌های ژنتیکی و اتوماتاهای یادگیر بطور همزمان برای جستجوی در فضای حالت استفاده می‌نماید. نشان داده شده است که با استفاده همزمان اتوماتاهای یادگیر و

چکیده: اتوماتاهای یادگیر و الگوریتم‌های ژنتیکی ابزارهای جستجوی قدرتمندی هستند که برای حل بسیاری از مسائل مشکل به کار برده شده‌اند. یکی از الگوریتم‌هایی که برای حل مساله تناظر گراف ارائه شده است الگوریتم ترکیبی (GA+LA) می‌باشد که به طور همزمان از دو روش آتوماتاهای یادگیر و الگوریتم‌های ژنتیکی برای جستجو در فضای حالت استفاده می‌کند. با استفاده همزمان از اتوماتاهای یادگیر و الگوریتم ژنتیکی در فرآیند جستجو، سرعت رسیدن به جواب، افزایش چشم‌گیری پیدا می‌کند و از بدام افتادن الگوریتم در حداقل‌های محلی جلوگیری می‌شود. این الگوریتم ترکیبی برای گراف‌های بدون وزن بسیار کند عمل می‌کند ولی در عوض برای گراف‌های وزن دار از کارایی بالایی برخوردار است. در این مقاله روشی برای وزن دهی راسهای و یالهای گراف بدون وزن پیشنهاد می‌گردد. این روش وزن دهی راسهای و یالهای گراف را بطریقی انجام می‌دهد که الگوریتم ترکیبی (GA+LA) بتواند با سرعت بالایی تناظر دو گراف بدون وزن را پیدا نماید. الگوریتم ترکیبی (GA+LA) که از این روش وزن دهی استفاده می‌کند بر روی گراف‌های متعددی آزمایش گردید. نتایج آزمایشها حاکی از کارایی روش وزن‌دهی پیشنهادی در این مقاله می‌باشد.

کلمات کلیدی: تناظر گراف، اتوماتاهای یادگیر، الگوریتم‌های ژنتیکی

۱ - مقدمه

گراف‌ها و بویژه گراف‌های برچسب دار ابزار قدرتمندی هستند که به طور گسترده در کاربردهای متعددی مورد استفاده قرار می‌گیرند. یکی از مسائل مهم در گراف مساله تناظر گراف (زیر گراف) می‌باشد. سیاری از کاربردهای عمومی از جمله صحت مدارهای VLSI، صحت مدارهای PC-Board [۶]، معادل بودن دو برنامه [۷]، شناسایی الگو [۸] بینایی ماشین و فرمولهای شیمیایی [۹] [۱۰] را می‌توان با تناظر گراف (زیر گراف) مدل کرد.

که $[A]_{i,j}$ عضو سطر i و ستون j ماتریس A می باشد. اگر در رابطه $\|M(H) - P.M(G).P^T\| = \|M(H) - P.M(G)\|$ نرم استفاده کنیم شکل ساده تری برای محاسبه مقدار اختلاف بین دو گراف G و H بدست می آید. برای این منظور خطای نگاشت راس k از گراف G به راس $\sigma(k)$ از گراف H به صورت زیر تعریف می شود.

$$J_k(\sigma) = \sum_{m=1}^n [M(H)]_{k,m} - [M(G)]_{\sigma(k),\sigma(m)} + \sum_{m=1}^n [M(H)]_{m,k} - [M(G)]_{\sigma(m),\sigma(k)}$$

در صورتیکه گراف بدون جهت باشد خطای نگاشت راس k برابر است با $\|M(H) - M(G)\| = 2 \times \sum_{m=1}^n [M(H)]_{k,m} - [M(G)]_{\sigma(k),\sigma(m)}$ و در نتیجه خطای تناظر دو گراف برای نگاشت σ به صورت $J(\sigma) = \sum_{k=1}^n J_k(\sigma)$ تعریف می گردد. با توجه به معادلات فوق متوان گفت که محاسبه $J(\sigma)$ نیاز به $\Theta(n^2)$ زمان دارد.

۳- اتوماتاهای یادگیر و الگوریتمهای ژنتیکی

یادگیری در اتوماتاهای یادگیر، انتخاب یک اقدام بهینه از میان یک مجموعه از اقدامهای مجاز اتوماتای یادگیری می باشد. این اقدام روی یک محیط تصادفی اعمال می شود و محیط به این اقدام اتوماتای یادگیری بوسیله یک پاسخ تصادفی از مجموعه پاسخهای مجاز جواب می دهد. پاسخ محیط بصورت آماری به اقدام اتوماتای یادگیر وابسته است. محیط شامل اجتماع تمام شرایط خارجی و تاثیرات آنها روی عملکرد اتوماتای یادگیر می باشد. اتوماتاهای یادگیر دارای کاربردهای فراوانی می باشد. بعضی از این کاربردها عبارتند از: مسیریابی در شبکه های ارتباطی [۷]، فشرده سازی تصاویر [۸]، شناسایی الگو [۹]، برنامه ریزی فرآیندها در یک شبکه کامپیوتری [۱۰]، تئوری صفر [۱۱]، کنترل دسترسی در شبکه های انتقال ناهمزن [۱۱]، کمک به آموزش شبکه های عصبی [۱۲]، دسته بندی و افزایش اشیاء [۱۳] و پیدا کردن ساختار بهینه برای شبکه های عصبی [۱۴] برای اطلاعات بیشتر در باره اتوماتاهای یادگیر میتوان به [۱] مراجعه نمود.

برای یک گراف با اندازه n ! نگاشت مختلف وجود دارد و در صورتیکه از اتوماتاهای یادگیر برای پیدا نمودن تناظر دو گراف استفاده شود، اتوماتای یادگیر باید $n!$ اقدام داشته باشد که تعداد زیاد اقدامها سرعت همگرایی اتوماتای یادگیر را کم می کند بهمین جهت آتاماتای یادگیر مهاجرت اشیاء توسط اونمن و ما برای این منظور پیشنهاد شده است [۱]. الگوریتمهای ژنتیکی که بر مبنای ایده تکامل در طبیعت عمل مینماید، برروی جمعیتی از راه حل های بالقوه به جستجوی راه حل نهایی

الگوریتم ژنتیکی در فرایند جستجو، سرعت رسیدن به جواب افزایش چشمگیری پیدا می نماید. نتایج آزمایش ها، برتری این الگوریتم را نسبت به الگوریتم مبتنی بر الگوریتمهای ژنتیکی و همچنین الگوریتمهای مبتنی بر آتماتاهای یادگیر نشان می دهد. یکی از مشکلات الگوریتم ترکیبی (GA+LA) نداشتن کارایی بالا برای گرافهای بدون وزن میباشد. در این مقاله روشی برای وزن دهی گراف را بطریقی انجام میدهد که الگوریتم ترکیبی (GA+LA) بتواند با سرعت بالایی تناظر دو گراف بدون وزن را پیدا نماید. آزمایش الگوریتم ترکیبی (GA+LA) که از این روش وزن دهی استفاده میکند بر روی گرافهای متعددی حاکی از کارایی روش وزن دهی پیشنهادی میباشد. ادامه مقاله بین صورت سازماندهی شده است. بخش دوم مساله تناظر گراف را تعریف میکند. توضیح مختصری در باره اتماتاهای یادگیر و الگوریتمهای ژنتیکی در بخش ۳ آمده است. در بخش ۴، الگوریتم ترکیبی (GA+LA) شرح داده میشود. بخش ۶ به ارایه روش وزن دهی پیشنهادی و نتایج آزمایشها میپردازد. بخش نهایی مقاله نتیجه گیری میباشد.

۲- تعریف مساله

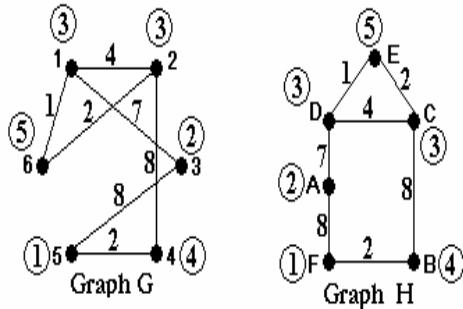
یک گراف وزن دار به صورت سه تایی (V, E, α) نمایش داده می شود که در آن V مجموعه غیرتھی راس ها، $E \subseteq V \times V$ مجموعه یال ها و $\alpha: V \rightarrow R_+$ تابعی از V به R_+ است که $\alpha(v)$ مجموعه وزن یال v است. دو گراف $G1 = (V1, E1)$ و $G2 = (V2, E2)$ را متناظر می گویند اگر تابع یک به یک و پوشای $f: V1 \rightarrow V2$ وجود داشته باشد که برای هر یال (u, v) در گراف $G1$ $f(u), f(v)$ در گراف $G2$ وجود داشته باشد. اگر ماتریس $M(G)$ $n \times n$ باشد جایگشت سطراها و متناظر با آن، ستون های ماتریس G با n راس باشد جایگشت سطراها و متناظر با آن، ستون های ماتریس مجاورت ترتیب های مختلفی از راس ها را حاصل می کند. از اینرو می توان گفت دو گراف G و H متناظر هستند اگر و فقط اگر ماتریس های مجاورت آنها $M(G)$ و $M(H)$ تنها در جایگشت سطراها و ستون ها متفاوت باشند. رابطه زیر برای دو ماتریس $M(G)$ و $M(H)$ که توسط σ به یکدیگر نگاشت شده اند برقرار می باشد:

$$M(H) = P.M(G).P^T$$

که در آن P ماتریس جایگشت نگاشت σ است. اختلاف دو گراف به صورت $\|M(H) - P.M(G).P^T\| = \|M(H) - P.M(G)\|$ تعریف می شود که در آن $\| \cdot \|$ نرم ماتریس (هر نوع نرم) می باشد. با توضیحات داده شده $J(\sigma)$ مشخص می شود که مساله تناظر گراف به کمینه کردن $J(\sigma)$ تبدیل می شود. برای گراف به اندازه n ، محاسبه $J(\sigma)$ نیاز به $\Theta(n^3)$ زمان دارد. می توان نشان داد که تحت نگاشت σ ، رابطه زیر برقرار است.

$$[P.M(G).P^T]_{i,j} = [M(G)]_{\sigma(i),\sigma(j)}$$

گ را با مجموعه $\{1,2,3,4,5,6\}$ و راس های گراف H را با مجموعه $\{A,B,C,D,E,F\}$ نشان می دهیم. اعداد ذکر شده در دایره ها وزنهای راسها گراف میباشد

مجموعه $\{(1,D),(2,F),(3,A),(4,B),(5,E),(6,C)\}$ یک جایگشت از دو گراف را نشان می دهد. این جایگشت توسط یک اتوماتی یادگیر با اتصالهای مشابه آتاماتی Tsetline (شکل ۲) نشان داده شده است [۱]. این اتوماتی یادگیر دارای ۶ اقدام مجموعه $\{\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \alpha_4, \alpha_5, \alpha_6\}$ (به تعداد راسها گراف G) و هر اقدام دارای عمق ۵ می باشد. مجموعه وضعیت های $\{1, 2, 4, 5, 6, 8\}$ وضعیت های داخلی و مجموعه وضعیت های $\{1, 2, 4, 5, 6, 8\}$ وضعیت های مرزی اتوماتی یادگیر هستند. در ابتدا هر یک از راس های گراف H در وضعیت مرزی اقدام مربوطه قرار دارد. در الگوریتم ترکیبی هر ژن از کروموزوم یک اقدام دارد (تعداد اقدام های اتوماتی یادگیر با تعداد راس های گراف برابر است). اگر راس u از گراف H در اقدام m قرار گرفته باشد، در این صورت راس u از گراف H با راس M_m از گراف G متناظر است. در این اقدام قرار میگیرد.

جمعیت: با توجه به نتایج حاصله از آزمایش های انجام گرفته، هر چه تعداد اعضاء جمعیت در این الگوریتم به تعداد راس های گراف نزدیک باشد، الگوریتم سریعتر به جواب همگرا می شود و لذا تعداد اعضاء ۲۳ [۲۳] جمعیت برابر با تعداد راس های گراف در نظر گرفته می شود. برای تشكیل جمعیت اولیه بین صورت عمل می شود. اگر گراف دارای جایگشت تصادفی تولید n-1 عضو جمعیت با ایجاد n-1 راس باشد، می شوند. برای تولید آخرین عضو جمعیت، درجه راس های دو گراف موردنظر را محاسبه، و سپس آنها را در دو آرایه مرتب می کنیم، جایگشتی که از راس های متناظر در دو آرایه مرتب شده حاصل می به این شود را به عنوان آخرین عضو جمعیت اولیه در نظر می گیریم. جایگشت، جایگشت تقریبی می گوییم. به عنوان مثال نحوه تشكیل در ادامه توضیح داده شده است. پنج H و G گراف دو گراف جمعیت اولیه دارای عضو اول جمعیت بوسیله پنج جایگشت تصادفی $\{(1,B),(2,D),(3,E),(4,A),(5,F),(6,C)\}$ ، $\{(1,D),(2,E),(3,F),(4,B),(5,C),(6,A)\}$ ، $\{(1,E),(2,F),(3,B),(4,D),(5,A),(6,C)\}$ و $\{(1,C),(2,F),(3,B),(4,E),(5,D),(6,A)\}$

می پردازد. در هر نسل، بهترینهای آن نسل انتخاب می شوند، و پس از زاد و ولد، مجموعه جدیدی از فرزندان را تولید می کنند. در این فرایند افراد مناسبتر با احتمال بیشتری در نسلهای بعد باقی خواهند ماند [۲]. برای اطلاعات بیشتر درباره الگوریتم های ژنتیکی میتوان به [۱۷-۱۹] مراجعه نمود.

۴- الگوریتم ترکیبی (GA+LA) برای حل مساله تناظر گراف

با ترکیب الگوریتم ژنتیکی و اتوماتی یادگیر و تلفیق مفاهیم ژن، کروموزوم، اقدام و عمق، میتوان سابقه تاریخی تکامل راه حل های جزئی مساله را به صورت کارا استخراج نمود و در روند جستجوی راه حل نهایی مورد استفاده قرار داد. در ادامه ابتدا به مولفه های اصلی الگوریتم ترکیبی اشاره میشود و سپس الگوریتم ترکیب توضیح داده شده است [۲۲].

ژن و کروموزوم: در الگوریتم ترکیبی برخلاف الگوریتم های ژنتیکی هر کروموزوم توسط یک اتوماتی یادگیر از نوع مهاجرت اشیا نشان داده میشود. بطوریکه هر کدام از ژنها در کروموزوم به یکی از اقدام های آتاماتی نسبت داده میشود و در یک عمق مشخصی از آن اقدام قرار میگیرد. در اتوماتی یادگیر از نوع مهاجرت اشیا $\underline{\alpha} = \{\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_k\}$ مجموعه اقدام های مجاز برای اتوماتی یادگیر است. این اتوماتی یادگیر K اقدام دارد (تعداد اقدام های اتوماتی یادگیر با تعداد راس های گراف برابر است). اگر راس u از گراف H در اقدام m قرار گرفته باشد، در این صورت راس u از گراف H با راس M_m از گراف G متناظر است. در اتوماتی یادگیر می باشد. مجموعه وضعیت ها و N عمق حافظه برای اتوماتی یادگیر می باشد. مجموعه وضعیت های این اتوماتی یادگیر به K زیر مجموعه افزار می شود و راس های گراف بر اساس اینکه در کدام وضعیت قرار داشته باشند دسته بندی می گردد. اگر راس u از گراف H در مجموعه وضعیت های $\{\Phi_{j_{(j-1)N+1}}, \dots, \Phi_{j_N}\}$ قرار داشته باشند در این صورت راس u از گراف H با راس Z_m از گراف G متناظر است. در مجموعه وضعیت های

اقدام j وضعیت $\Phi_{(j-1)N+1}$ وضعیت داخلی و وضعیت j_N را وضعیت مرزی می نامیم. راسی که در وضعیت $\Phi_{(j-1)N+1}$ قرار دارد را راس با اهمیت بیشتر و راسی را که در وضعیت j_N قرار دارد را با اهمیت کمتر نامیده می شوند.

در اثر پاداش دادن یا جریمه کردن یک اقدام، وضعیت راس وابسته به آن اقدام، تغییر می کند. اگر راسی در وضعیت مرزی یک اقدام قرار داشته باشد، جریمه شدن آن باعث تغییر اقدامی که راس به آن وابسته می باشد می شود و در نتیجه باعث ایجاد جایگشت جدیدی می گردد. به عنوان مثال دو گراف وزندار G و H که شکل زیر داده شده است را در نظر بگیرید. هر کدام از این گرفها دارای ۶ راس می باشند. راس های گراف

عملگر جهش: در عملگر جهش که بر روی یک کروموزوم انجام می‌شود، دو ژن به صورت تصادفی انتخاب شده و جابجا می‌شوند. با توجه به آزمایشها که انجام گرفته است نرخ اعمال این عملگر بایستی در حدود 0.4 در نظر گرفته شود.

عملگر جریمه و پاداش: در هر یک از کروموزومها پس از بررسی میزان برازنده‌ی یک ژن که به صورت تصادفی انتخاب می‌شود، آن ژن پاداش یا جریمه داده می‌شود. در اثر پاداش دادن یا به عنوان مثال در آتاماتای با اتصال‌های مشابه آتاماتای Tsetline اگر راس B در مجموعه وضعیت‌های {۱۶و۱۷و۱۸و۲۰} قرار داشته باشد و برازنده‌ی راس B از گراف H و راس 4 از گراف G از مقدار آستانه (مقدار آستانه به صورت تطبیقی مشخص می‌گردد و مقدار آن در هر لحظه برابر است با میانگین خطای نگاشت برای تمامی راس‌ها) کوچکتر باشد به این راس پاداش داده می‌شود و اهمیت راس افزایش می‌باید و به سمت وضعیت‌های داخلی تر این اقدام حرکت می‌کند. اگر راس B در وضعیت داخلی(۱۶) قرار داشته باشد و پاداش بگیرد در همان وضعیت باقی می‌ماند. این مورد در شکل ۵ نشان داده شده است. اگر میزان برازنده‌ی یک راس از گراف از مقدار آستانه بزرگتر باشد در اینصورت تناظر برقرار شده مناسب نبوده و این راس جریمه می‌شود. نحوه حرکت چنین راسی برای دو حالت مختلف در زیر آمده است.

الف) راس در وضعیتی غیر از وضعیت مرزی قرار داشته باشد: جریمه نمودن این راس سبب کم اهمیت شدن این راس می‌شود. نحوه حرکت چنین راسی در شکل ۶ نشان داده شده است.

ب) راس در وضعیت مرزی قرار دارد. در این حالت راسی از گراف H را پیدا می‌کنیم بطوریکه اگر در نگاشت مربوطه جای دو راس عوض شوند بیشترین کاهش در مقدار خطا حاصل گردد. در اینصورت اگر راس پیدا شده در وضعیت مرزی قرار داشته باشد جای دو راس عوض می‌شود و در غیر اینصورت ابتدا راس مشخص شده به وضعیت مرزی اقدام خود منتقل و سپس جابجایی صورت می‌پذیرد. نحوه حرکت چنین راسی در شکل ۷ نشان داده شده است.

برای اطلاعات بیشتر در باره الگوریتم ترکیبی و نتایج آزمایشها میتوان به [۲۲][۲۳] مراجعه نمود.

۵- الگوریتم پیش پردازش

در یک گراف راس‌ها، یال‌ها، وزن یال‌ها، درجه راس‌ها و نحوه ارتباط بین راس‌ها از مشخصه‌های هستند که در یافتن تناظر بین دو گراف نقش مهمی بازی میکنند. در [۲۲] نشان داده شده است که الگوریتم ترکیبی عملکرد بهتری برای گراف‌های وزن دار در مقایسه با گراف بدون وزن از خود نشان می‌دهد. آزمایشها نشان داده است[۲۲][۲۳] که هر چه پراکندگی وزنی (یال‌ها و راس‌ها) در گراف بیشتر باشد الگوریتم ترکیبی، تناظر بین دو گراف را در مدت زمان کوتاه تری پیدا می‌کند. منظور از پراکندگی وزنی یال‌ها (راس‌ها)، تعداد وزن‌های مختلفی است

جایگشت ششم با مرتب کردن درجه راس‌های دو گراف G و H جایگشت { (6,E),(5,F),(4,B),(1,D),(2,A),(3,C) } بدست می‌آید. نحوه بدست آوردن این جایگشت در شکل ۳ نشان داده شده است. جمعیت اولیه دو گراف G و H در شکل ۴ نشان داده شده است.

تابع برازنده‌ی: در مساله تناظر گراف هدف یافتن جایگشت σ (کروموزوم) میباشد که $J(\sigma)$ کمینه باشد. تابع برازنده‌ی $J(\sigma)$ به صورت زیر تعریف می‌شود که در آن $M(G)$ و $M(H)$ ماتریس‌های گراف‌های G و H و P ماتریس جایگشت نگاشت σ هستند.

$$f(\sigma) = C \max - J(\sigma) =$$

$$C \max - \| M(H) - P \cdot M(G) \cdot P^T \|$$

ماکزیمم $J(\sigma)$ میباشد. اگر چه تابع برازنده‌ی شامل ضرب

$$\text{ماتریسی } P \cdot M(G) \cdot P^T \text{ می‌باشد که می‌تواند به صورت}$$

$$[P \cdot M(G) \cdot P^T]_{i,j} = [M(G)]_{\sigma(i), \sigma(j)} \text{ نوشته شود و لذا در}$$

زمان $O(n^2)$ قابل محاسبه است. اگر نرم $\| \cdot \|$ با نرم L1

$$\| M \| = \sum \sum |m_{ij}| \text{ جایگزین شود تابع برازنده‌ی به صورت زیر خواهد بود.}$$

$$f(\sigma) = C \max - \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |m_{ij} - m_{\sigma(i), \sigma(j)}|$$

عملگرها: با توجه به اینکه در الگوریتم ترکیبی هر کروموزوم بصورت یک آتاماتای یادگیر نمایش داده میشود عملگرهای جابجایی و جهش با مشابه این عملگرها در الگوریتم‌های ژنتیکی متفاوت میباشند.

عملگر جابجایی: در این عملگر دو کروموزوم (آتاماتای یادگیر) والد انتخاب می‌شوند و به صورت تصادفی دو ژن i و j در یکی از دو کروموزوم والد انتخاب میشوند سپس همین دو ژن در کروموزوم دیگر انتخاب میشوند. مجموعه ژن‌های با شماره‌های بین ۱ و i را مجموعه جابجایی مینامیم. سپس ژنهای هم شماره در دو مجموعه جابجایی با یکدیگر جابجا میشوند (مثلاً ژن شماره ۱ از مجموعه جابجایی اول با ژن شماره i از مجموعه جابجایی دوم، ژن شماره $i+1$ از مجموعه جابجایی اول با ژن شماره $i+1$ از مجموعه جابجایی دوم، ...). با این عمل دو کروموزوم (آتاماتای یادگیر) جدید حاصل می‌شوند که اصطلاحاً فرزندان دو آتاماتای والد خوانده می‌شوند. با توجه به آزمایشها که انجام گرفته است نرخ اعمال این عملگر بایستی کوچک و در حدود 0.1 در نظر گرفته شود.

به عنوان مثال آتاماتاهای یادگیر LA_5 و LA_2 از جمعیت تشکیل شده قبلي به صورت تصادفی انتخاب می‌شوند. سپس با انتخاب تصادفی دو ژن α_3, α_2 مجموعه جابجایی $\{\alpha_2, \alpha_3\}$ برای دو کروموزوم حاصل می‌شود و نهایتاً مطابق شکل ۴ با جابجایی ژنهای متناظر در مجموعه‌های جابجایی، دو کروموزوم جدید حاصل می‌شود.

در گراف (1) وزن همه راس‌ها صفر و وزن یال‌ها صفر یا یک میباشد($|R_E|=1$ ، $|R_V|=2$). پس از انجام قدم اول از مرحله یک (محاسبه وزن جدید راس‌ها) وزن هر راس از گراف یکی از مقادیر از مجموعه $\{4, 6, 8\}$ می‌باشد (پراکنده‌ی وزنی راس‌ها به ۳ افزایش می‌باید) و پراکنده‌ی وزنی یال‌ها بدون تغییر می‌ماند، $|R_V|=3$ ($|R_E|=2$). وزن ۴ مربوط به راس‌های ۱، ۶، ۳۱، ۳۶، وزن ۶ مربوط به راس‌های ۲، ۳، ۴، ۵، ۷، ۱۲، ۱۳، ۱۸، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۳۰، ۳۲، ۳۳، ۳۴، وزن ۸ مربوط به راس‌های ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۲۰، ۲۱ و ۳۵ وزن ۱۰ مربوط به راس‌های ۸ و ...

پس از انجام قدم دوم از مرحله یک (محاسبه وزن جدید یال‌ها) وزن هر یک از یال‌های گراف یکی از مقادیر مجموعه $\{0, 1, 10, 12, 14, 16\}$ می‌باشد (پراکنده‌ی وزنی راس‌ها بدون تغییر می‌ماند، $|R_V|=5$ ($|R_E|=2$)). وزن ۱۰ مربوط به یال‌های (۱۹و۲)، (۱۰و۷)، (۱۰و۵)، (۱۰و۶)، (۲۵و۳۱)، (۲۵و۳۲)، (۳۵و۳۶) و (۳۰و۳۶)، وزن ۱۲ مربوط به یال‌های (۲۵و۳۱)، (۲۵و۳۲)، (۳۵و۳۶)، وزن ۱۴ مربوط به یال‌های (۱۰و۷)، (۱۰و۱۳)، (۱۰و۱۹)، (۱۰و۲۵)، (۱۰و۳)، (۱۰و۴)، (۱۰و۴۵)، (۱۰و۷)، (۱۰و۱۳)، (۱۰و۱۹)، (۱۰و۲۴)، (۱۰و۳۰)، (۱۰و۳۳)، (۱۰و۳۴)، (۱۰و۳۵)، وزن ۱۶ مربوط به یال‌های (۱۰و۷)، (۱۰و۱۱)، (۱۰و۱۴)، (۱۰و۱۵)، (۱۰و۱۶)، (۱۰و۱۷)، (۱۰و۱۸)، (۱۰و۱۹)، (۱۰و۱۰)، (۱۰و۱۱)، (۱۰و۱۵)، (۱۰و۱۶)، (۱۰و۱۵)، (۱۰و۲۰)، (۱۰و۲۱)، (۱۰و۲۲)، (۱۰و۲۳)، (۱۰و۲۷)، (۱۰و۲۸)، (۱۰و۲۹)، (۱۰و۲۶)، (۱۰و۲۷)، (۱۰و۲۸)، (۱۰و۲۹) هستند. به عنوان نمونه وزن جدید یال (۱۰و۱۰) که برابر ۱۰ می‌باشد، از حاصل ضرب (وزن راس شماره دو + وزن راس شماره یک) * وزن قدیم یال (۱۰و۱۰) حاصل شده است و وزن جدید یال (۱۰و۱۰) که برابر ۱۴ می‌باشد، از حاصل ضرب $(6+8)*1$ (وزن راس شماره یازده + وزن راس شماره پنجم) * وزن قدیم یال (۱۰و۱۰) به دست آمده است و ...

نتیجه آزمایشها: جدول ۱ تعداد تکرار مورد نیاز برای الگوریتم‌های ترکیبی مبتنی بر آتماتاهای امن، کرینسکی، کرایلو و ستلین در حالت بدون پیش‌پردازش ($Pre0$)، با انجام یک، دو و یا سه بار پیش‌پردازش ($Pre1$ ، $Pre2$ ، $Pre3$) و مقایسه آن با الگوریتم‌های آتماتای یادگیر (LA) مبتنی بر آتماتاهای یادگیر امن، کرینسکی، کرایلو و ستلین و الگوریتم ژنتیکی (GA) را نشان می‌دهد. همانگونه که مشاهده می‌شود پس از هر بار اجرای پیش‌پردازش، تعداد تکرار الگوریتم ترکیبی کمتر

که به یال‌ها (راس‌ها) نسبت داده می‌شود. به طور مثال اگر گراف، وزن یال‌ها (راس‌ها) را از مجموعه $\{2, 5, 8\}$ اختیار کند، پراکنده‌ی وزنی یال‌های (راس‌های) این گراف ۳ خواهد بود. هرچه تعداد اعضاء این مجموعه بالاتر باشد پراکنده‌ی وزنی یال‌ها (راس‌ها) بالاتر خواهد بود. اگر مجموعه وزن یال‌ها را با R_E و مجموعه وزن راس‌ها R_V نشان دهیم، پراکنده‌ی وزن یال‌ها را با $|R_E|$ و پراکنده‌ی وزن راس‌ها را با $|R_V|$ نمایش می‌دهیم.

برای گرافهای بدون وزن بدليل اینکه وزن یال‌ها از مجموعه $\{0, 1\}$ انتخاب می‌شود (۰ به معنای عدم وجود یال، و ۱ به معنای وجود یال بین دو راس) پراکنده‌ی وزنی یال‌ها ۲ می‌باشد. الگوریتم ترکیبی بر روی چنین گراف‌هایی خوب عمل نمیکند. جهت بهبود عملکرده الگوریتم ترکیبی برای گراف‌های بدون وزن با استی گراف بدون وزن به طریقی وزن‌دار شود (پراکنده‌ی وزنی گراف را بالا برد) که خصوصیات اصلی گراف از دست نرود. پیش‌پردازشی که در ادامه به جزئیات آن خواهیم پرداخت، باعث افزایش پراکنده‌ی وزن‌های گراف بدون اینکه مشخصه‌های اصلی دو گراف تغییر کند می‌شود.

وزن قدیم یال * (مجموع وزن دو راس یال) = وزن جدید یال

که در این رابطه وزن هر راس گراف از رابطه زیر محاسبه می‌شود.
مجموع وزن یال‌های واردشده به راس + مجموع وزن‌های یال‌های خارج شده از راس = وزن راس

اگر گراف جهت‌دار باشد قبل از تعیین وزن جدید یال‌ها و راس‌ها، وزن دهی منفی نیز لازم است. وزن دهدی منفی بدین صورت انجام می‌گیرد که اگر از p به q یالی با وزن W وجود داشته باشد، یالی با وزن $-W$ از q به p ایجاد می‌کنیم (p و q راس‌های گراف هستند). جزئیات پیش‌پردازش پیشنهادی در الگوریتم ۱ که در انتهای مقاله آمده است نشان داده شده است.

در این الگوریتم فوق $G1_Old$ و $G2_Old$ ماتریس‌های مجاورت دو گراف قبل از تغییر، و $G1_New$ و $G2_New$ ماتریس‌های مجاورت دو گراف بعد از وزن دهی می‌باشد. هر بار اجرای این پیش‌پردازش بر روی دو گراف، پراکنده‌ی وزنی گراف را بیش‌تر می‌کند. آزمایشها نشان داده است که پس از اجرای تعداد مشخصی پیش‌پردازش، با وجود افزایش وزن راس‌ها و یال‌ها، تغییری در پراکنده‌ی وزن‌ها ایجاد نمی‌شود. طبق نتایج آزمایشی که بر روی گراف‌های مختلف با اندازه‌های ۲۰ تا ۱۲۰ راس انجام گرفته است، حداکثر تعداد پیش‌پردازشها تا ثابت ماندن پراکنده‌ی ۵ بوده است.

شکل ۸ مثالی از اجرای الگوریتم پیش‌پردازش بر روی یک گراف بدون وزن با ۳۶ راس را نشان می‌دهد که وزن‌ها با رنگ‌های مختلف نشان داده شده است. وزن راس‌ها در ریف اول و با علامت R_V نشان داده شده است و وزن یال‌ها در ردیف دوم و با علامت R_E نشان داده شده است.

- [8] Hashim, A. ,Amir, S. and Mars, P. "Application of Learning Automata to Data Compression", In Adaptive and Learning Systems, K. S. Narendra (Ed), New York: Plenum Press, pp. 229-234, 1986.
- [9] Thathachar, M. A. L. and Sastry, P. S. "Learning Optimal Discriminant Functions Through a Cooperative Game of Automata", IEEE Trans. Syst., Man and Cybern., Vol. 27, No. 4, pp. 588-597, 1997.
- [10] Narendra, K. S. and Thathachar, M. A. L. Learning Automata: An Introduction, Prentice-hall, Englewood cliffs, 1989.
- [11] Meybodi, M. R. and Lakshminarhan, S. "A Learning Approach to Priority Assignment in a Two Class M/M/1 Queueing System with Unknown Parameters", Pproc. Of Third Yale Workshop on Applications of Adaptive System Theory, Yale University, pp. 106-109, 1983.
- [12] Meybodi, M. R. and Beigy, H. "New Class of Learning Automata Based Scheme for Adaptation of Backpropagation Algorithm Parameters", Proc. Of EUFIT-98, Sep. 7-10, Achen, Germany, pp. 339-344, 1998.
- [13] Oommen, B. J. and Ma, D. C. Y. "Deterministic Learning Automata Solution to the Keyboard Optimization Problem", IEEE Trans. On Computers, Vol. 37, No. 1, pp. 2-3, 1988.
- [14] Beigy, H. and Meybodi, M. R. "Optimization of Topology of neural Networks Using Learning Automata", Proc. Of 3th Annual Int. Computer Society of Iran Computer Conf. CSICC-98, Tehran, Iran, pp. 417-428, 1999.
- [15] Hopcroft, J. E. and Wong, J. K. "Linear time algorithm for isomorphism of planar graphs", In Annual ACM Symposium on Theory of Computing, pages 172--184, 1974.
- [16] Ullman, J. R. "An Algorithm for Subgraph Isomorphism", Journal of the Association for Computing Machinery, Vol. 23, No. 1, pp. 31--42, 1976.
- [17] Falkenhainer, B., Forbus, K. D. and Gentner, D. "The Structure-mapping Engine: Algorithms and Examples", Artificial Intelligence, No 41, pp. 1--63, 1989/90.
- [18] Bryant, K. Genetic Algorithms and the Traveling Salesman Problem , Thesis, Harvey Mudd College, Dept. of Mathematics, 2000.
- [19] Cantu-Paz, E. "A Survey of Parallel Gentic Algorithms", IlliGAL Report, No. 97003, May 1997.
- [20] Oommen, B. J., Valiveti, R. S. and Zgierski, J. R. "An Adaptive Learning Solution to the Keyboard Optimization Problem", IEEE Trans. On Systems. Man. And Cybernetics, Vol. 21, No. 6, pp. 1608-1618, 1991.
- [21] Oommen, B. J. and Croix, E. V. "Graph Partitioning Using Learning Automata", IEEE Trans. On Computers, Vol. 45, No. 2, pp. 195-208, 1996.
- [22] Rezapourmirsaleh, R. and Meybodi, M. R. "A Hybrid Algorithm (GA+LA) for Graph Isomorphism", Proceedings of Information and Knowledge Technology (IKT2005), Tehran, Iran, May 2005.
- [23] Rezapourmirsaleh, R., Solving Graph Isomorphism problem Using Learning Automata, M. S. Thesis, Computer and Information Technology Department, Amirkabir University, Teharn, Iran, 2004.

می شود و نهایتاً پس از سه بار انجام پیش پردازش، (زمانی که پراکندگی وزن ها ثابت می ماند) تعداد تکرار الگوریتم به حداقل خود می رسد. نمودارهای ۱ الی ۴ مقایسه تعداد تکرار الگوریتم های ترکیبی مبتنی بر اتماتاهای یادگیر اولمن، کرینسکی، کرایلو و ستلین در برای بدون انجام پیش پردازش، یک و یا دو بار انجام پیش پردازش را نشان می دهد. ملاحظه می شود که پس از هر بار انجام پیش پردازش، متوسط تعداد تکرار الگوریتم کاهش می یابد. همچنین مشاهده می شود که میزان کاهش تعداد تکرارهای الگوریتم ترکیبی پس از انجام پیش پردازش اول (Pre1) بیشتر از اجرای پیش پردازش های دوم و سوم است. برای اطلاعات بیشتر در باره الگوریتم ترکیبی و پیش پردازش پیشنهادی در این مقاله و آزمایشها بیشتر میتوان به [۲۲][۲۳] مراجعه نمود.

۶- نتیجه گیری

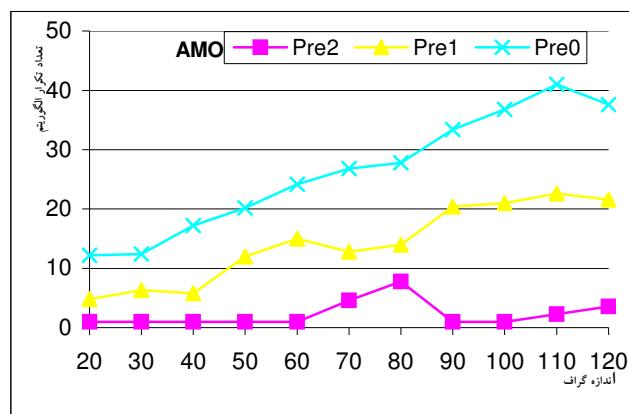
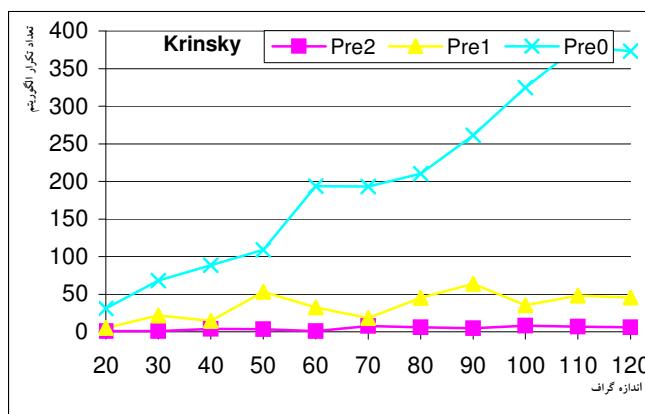
در این مقاله ابتدا الگوریتم ترکیبی (GA+LA) برای حل مساله تناظر گراف مختصر ا شرح داده شد و سپس روشی برای وزن دهی گراف های بدون وزن پیشنهاد گردید. این روش وزن دهی، راسها و یا بالهای یک گراف بدون وزن را بطریقی وزن دهی میکند که الگوریتم ترکیبی (GA+LA) بتواند با سرعت بالایی تناظر دو گراف بدون وزن را پیدا نماید. الگوریتم ترکیبی (GA+LA) که از این روش وزن دهی استفاده میکند بر روی گرافهای متعددی آزمایش گردید. نتایج آزمایشها حاکی از کارایی روش وزندهی پیشنهادی در این مقاله بوده است.

مراجع

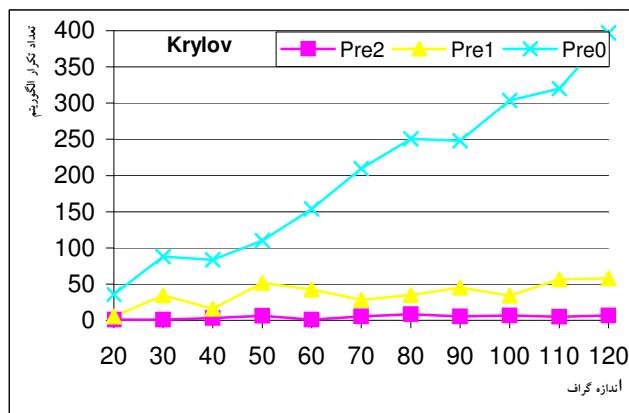
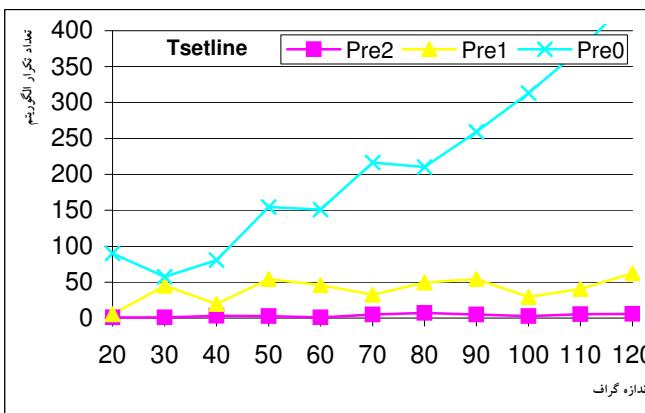
- [1] Beigy, H. and Meybodi, M. R. "Randomized Las Vegas Algorithm for Graph Isomorphism", Proceedings of Third International Conference on Intelligent Data Engineering and Automated Learning, Manchester, UK, August. 12-14, 2002.
- [2] Wang, Y. "Fan Genetic-Basic Search for Error-Correcting Graph Isomorphism", IEEE Transaction on Systems, Man. And Cybernetics-Part B: Cybernetics, Vol. 27, No. 4, August 1997.
- [3] Messmer, B. T. "Efficient Graph Matching Algorithms for Preprocessed Model Graphs", Ph.D. Thesis, Inst. of Comp. Sci. and Applied Mathematics, University of Bern, 1996.
- [4] Beigy, H. and Meybodi, M. R. "Optimization of Topology of Neural Networks Using Learning Automata", Proc. Of 3th Annual Int. Computer Society of Iran Computer Conf. CSICC-98, Tehran, Iran, pp. 417-428, 1999.
- [5] Hoffman, C. M. Group-theoretic Algorithms and Graph Isomorphism. Springer Verlag, 1982.
- [6] Goldberg, D. E. "Genetic Algorithms in Search, Optimization and Machine Learning", Reading, MA:..Addition-Wesley, 1989.
- [7] Mars, P., Narendra, K. S. and Chrystall, M. "Learning Automata Control of Computer Communication Networks", Proc. Of Third Yale workshop on Application of Adaptive Systems Theory. Yale University, 1983.

GA	LA				LA+GA (Tsetline)				LA+GA (Krylov)				LA+GA (Krynsky)				LA+GA (AMO)				الگوریتم اندازه گراف
	Tsetline	Krylov	Krynsky	AMO	Pre 3	Pre 2	Pre 1	Pre 0	Pre 3	Pre 2	Pre 1	Pre 0	Pre 3	Pre 2	Pre 1	Pre 0	Pre 3	Pre 2	Pre 1	Pre 0	
۹۰	۵۸۷۳.۲	۵۰۴.۸	۶۵۲	۵۶۹.۵	۱	۱	۵.۳	۹۰۰.۲	۱	۱	۵.۳	۳۶	۱	۱	۵۴	۳۱۰.۲	۱	۱	۴.۸	۱۲۲.۲	۲۰
۲۶۲	۵۵۲۸.۸	۶۸۷۴.۴	۷۰۵.۴	۵۵۱	۱	۱	۴۵.۳	۵۷.۶	۱	۱	۴۴.۵	۸۸.۲	۱	۱	۲۲	۶۸.۲	۱	۱	۶.۳	۱۲۴.۲	۳۰
۲۷۳	۷۲۸	۵۰۷.۸	۶۹۷	۵۶۶	۱	۳.۱	۱۹.۸	۸۰.۶	۱	۳	۱۵۸	۸۳.۴	۱	۴.۱	۱۴.۶	۸۸.۶	۱	۱	۵.۸	۱۷۲.۲	۴۰
۳۸۸	۶۶۳۶	۷۳۰.۲	۵۳۲.۶	۵۳۲.۶	۱	۲.۸	۵۴.۶	۱۵۴.۶	۱	۶.۳	۵۲	۱۱۰	۱	۳.۵	۵۳.۴	۱۰۹.۲	۱	۱	۱۲	۲۰۰.۲	۵۰
۵۱۴	۵۹۹.۶	۴۹۰.۴	۸۵۹.۸	۵۵۸.۸	۱	۱	۴۵.۹	۱۵۱	۱	۱	۴۲.۶	۱۵۳.۸	۱	۱	۳۲.۵	۱۹۳.۸	۱	۱	۱۵	۲۴۰.۲	۶۰
۶۱۱	۷۱۰.۲	۵۰۸.۲	۵۱۹.۴	۵۶۰.۸	۱	۵.۱	۳۲.۵	۲۱۶.۶	۱	۵.۶	۲۸.۵	۲۰۰.۴	۱	۷.۹	۱۰.۳	۱۹۳.۲	۱	۴.۶	۱۲۸	۲۶۸	۷۰
۷۳۸	۵۱۶.۸	۸۱۶	۶۴۲.۸	۵۴۳	۱	۷.۲	۴۹.۷	۲۱۰.۴	۱	۸.۴	۳۵	۲۵۰.۴	۱	۶.۲	۴۵.۳	۲۱۰.۴	۱	۷.۸	۱۴	۲۷۸	۸۰
۱۰۰۹	۸۸۶.۴	۵۰.۸	۵۸۴	۵۵۶.۶	۱	۵	۵۴.۴	۲۵۹.۴	۱	۵.۲	۴۵.۲	۲۲۸	۱	۴.۸	۶۴	۲۶۱.۴	۱	۱	۲۰.۴	۳۳۴.۴	۹۰
۱۱۴۲	۴۱۱.۴	۸۲۰.۸	۸۹۴.۸	۵۴۲.۴	۱	۳	۲۹.۷	۳۱۳.۲	۱	۶.۸	۳۴	۳۰۳.۸	۱	۸.۴	۳۵.۳	۳۲۵	۱	۱	۲۱	۴۶۸	۱۰۰
۱۴۰۷	۵۱۴.۸	۷۳۳.۶	۷۲۸.۶	۵۴۰.۴	۱	۵.۲	۴۰.۷	۳۷۴.۲	۱	۴.۸	۵۶.۷	۳۲۰	۱	۶.۸	۴۸	۳۷۹.۲	۱	۲.۳	۲۲۶	۴۱	۱۱۰
۱۴۰۴	۶۴۳	۶۵۲.۲	۱۲۷۱	۴۷۰.۶	۱	۶	۶۲.۶	۴۴۷.۲	۱	۶.۶	۵۸	۳۹۶.۸	۱	۶.۲	۴۵.۸	۳۷۳.۴	۱	۳.۶	۲۱۶	۳۷۸	۱۲۰
۷۱۲.۵	۶۲۰.۴	۶۳۲.۲	۷۳۵.۲	۵۴۵.۵	۱	۳.۵	۴۰.۰۴	۲۱۴	۱	۳.۵	۳۷.۰۵	۱۹۹.۹	۱	۳.۴	۳۴.۹۵	۲۰۳	۱	۱.۴	۱۴۰.۲۱	۲۶۳	میانگین

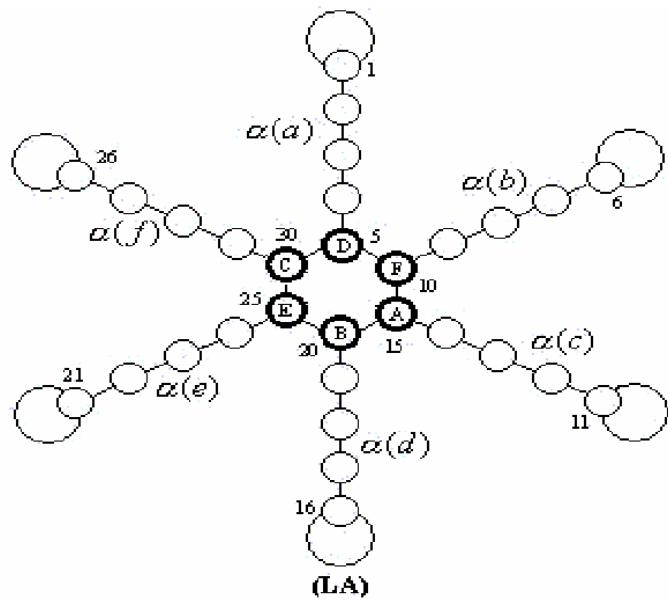
جدول ۱: تعداد تکرار مورد نیاز برای الگوریتم ترکیبی (GA+LA) مبتنی بر آتماتاهای اولن، کرینسکی، کرایلو و ستلین در حالت بدون پیش پردازش (Pre0) و مقایسه آن با الگوریتم‌های آتماتای یادگیر (LA) مبتنی بر آتماتاهای اولن، کرینسکی، کرایلو و ستلین و الگوریتم ژنتیکی (GA)

نمودار شماره ۱: مقایسه تعداد تکرار الگوریتم‌های GA+LA مبتنی بر آتماتای اولن در حالت بدون پیش پردازش (Pre0) و انجام یک و دو بار پیش پردازش (Pre2,Pre1)

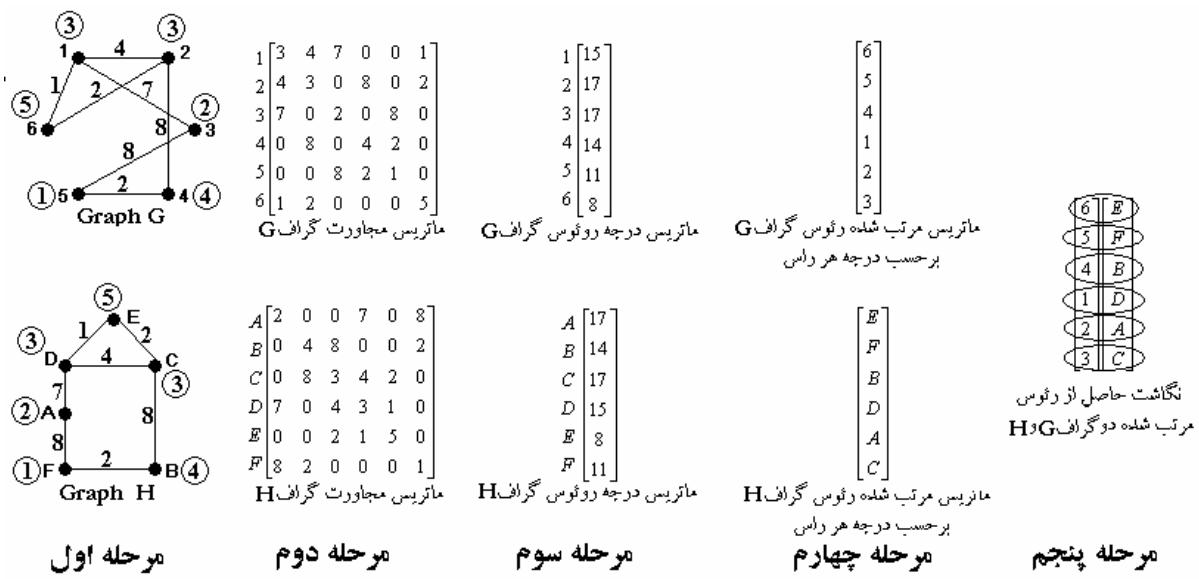

نمودار شماره ۲: مقایسه تعداد تکرار الگوریتم‌های GA+LA مبتنی بر آتماتای کرایلو در حالت بدون پیش پردازش (Pre0) و انجام یک و دو بار پیش پردازش (Pre2,Pre1)

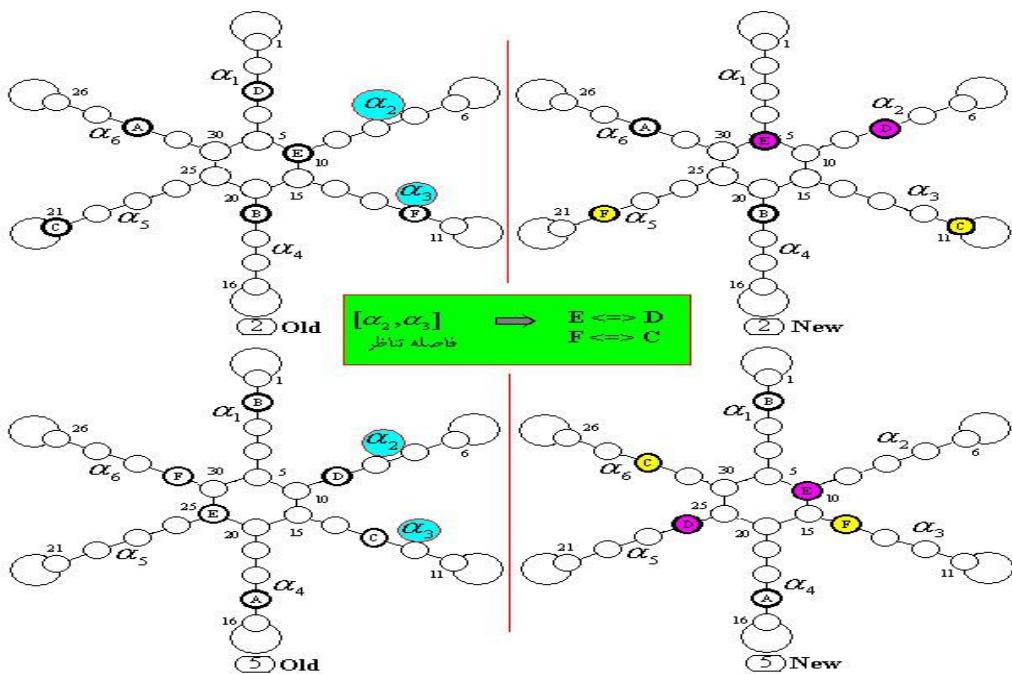

شکل ۱ - نمایش جایگشت

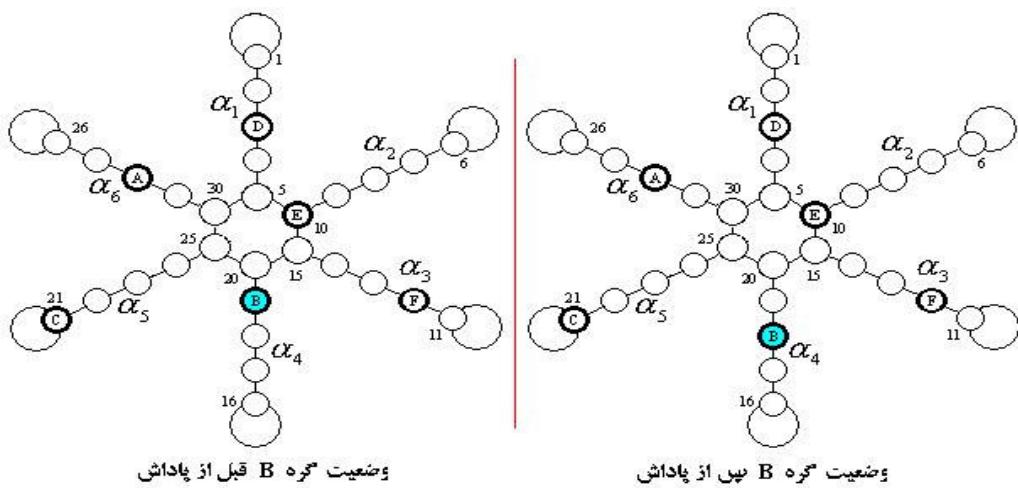
بوسیله آتماتای یادگیر $\{(1, D), (2, F), (3, A), (4, B), (5, E), (6, C)\}$

شکل ۲- نحوه بدست آوردن جایگشت تقریبی

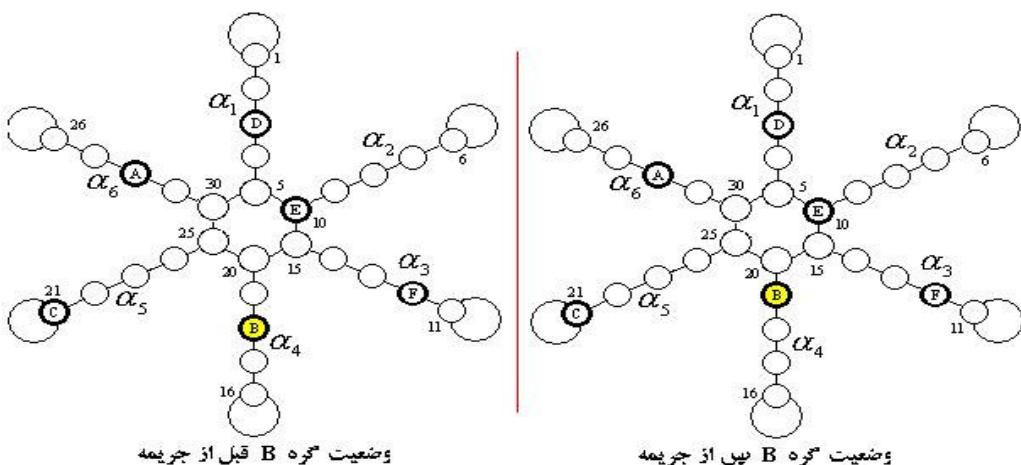

شکل ۴: نحوه انجام عملگر جابجایی

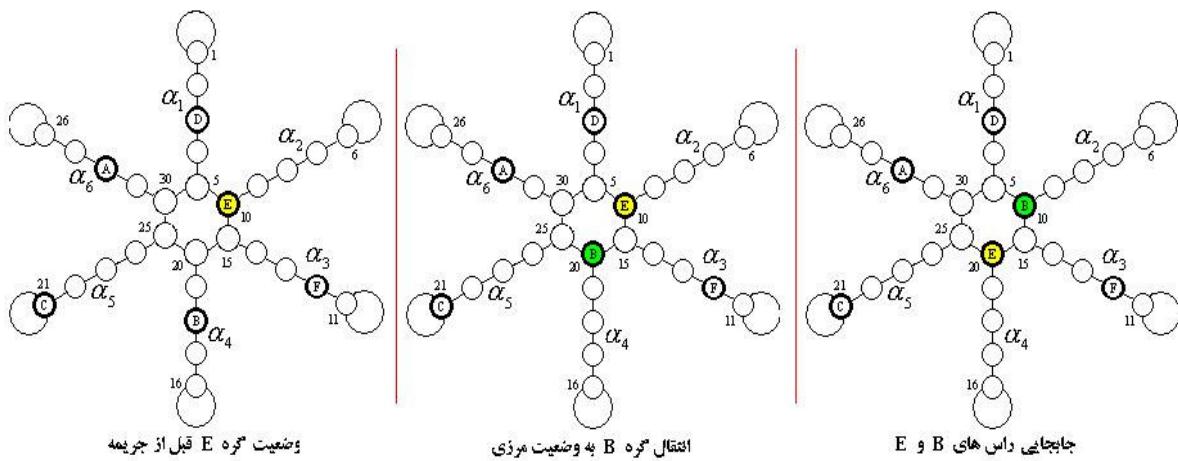
وضعیت گروه B پس از پاداش

شکل ۵: نحوه پاداش راس

وضعیت گروه B پس از جریمه

شکل ۶: نحوه جریمه کردن یک راس که در وضعیتی غیر از وضعیت مرزی قرار داشته باشد

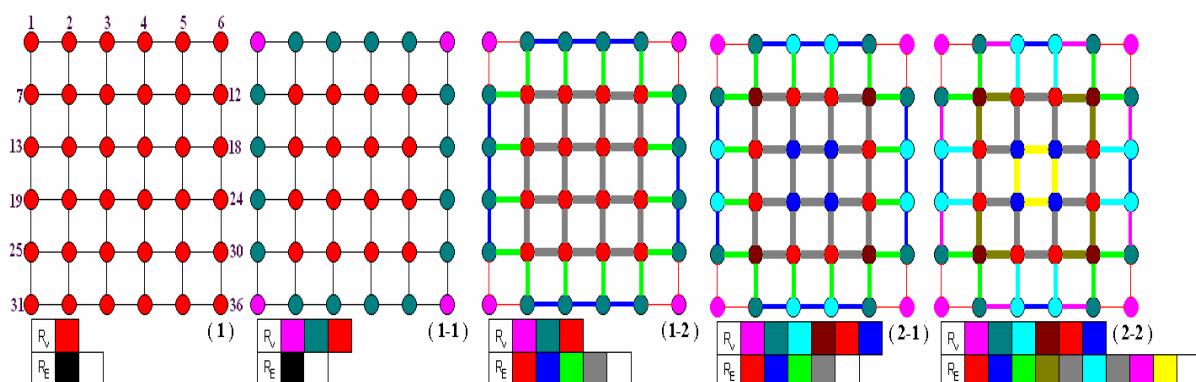
شکل 7: نحوه جریمه کردن یک راس که در وضعیت مرزی قرار داشته باشد

```

Procedure WeightingPreProcess(G1,G2)
Begin
For p = 0 to SizeOfGraph do
Begin
For q = 0 to SizeOfGraph do
Begin
G1_New[p][q] = 0; G2_New[p][q] = 0;
For k = 0 to SizeOfGraph do
Begin
If( p=q ) then
Begin
G1_New[p][q] = G1_New[p][q] + (G1_Old[k][p] + G1_Old[k][q] +
| G1_Old[p][k] + G1_Old[q][k] );
G2_New[p][q] = G2_New[p][q] + (G2_Old[k][p] + G2_Old[k][q] +
| G2_Old[p][k] + G2_Old[q][k] );
End
Else
G1_New[p][q] = G1_New[p][q] + (G1_Old[k][p] + G1_Old[k][q] +
G1_Old[p][k] + G1_Old[q][k] )*G1_Old[p][q];
G2_New[p][q] = G2_New[p][q] + (G2_Old[k][p] + G2_Old[k][q] +
| G2_Old[p][k] + G2_Old[q][k] )*G2_Old[p][q];
End if
EndFor
EndFor
EndFor
End WeightingPreProcess

```

الگوریتم پیش پردازش

شکل 8